

บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

The Role of Subdistrict Administrative Organization Chiefs in Local
Development: A Case Study of Mueang District, Roi Et Province

กฤตการณ์ ทะราสี¹ และพานูวัฒน์ กิตติกรวารานนท์ รัตน์พิมลพลแสน²
Krittaporn Tarasi and Panuwat Kittikronwaranon Rattanapimphonphaen

Received: October 05, 2025

Revised: October 25, 2025

Accepted: October 31, 2025

บทคัดย่อ

บทความวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด และ 2) เสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ประชากรที่ใช้ในการศึกษา คือ บุคลากรองค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างจำนวนทั้งสิ้น 150 คน โดยใช้สูตรคำนวณของทาร์ยามาเน่ เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยโปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ ในการหาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ผลการวิจัย พบว่า 1) ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ทั้งสิ้น 6 ด้าน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) โดยเรียงลำดับค่าเฉลี่ยมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.26$) ด้าน

¹ องค์การบริหารส่วนตำบลแคนใหญ่; CanYai Subdistrict Administrative Organization

² มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ; Northeastern University

Corresponding author, e-mail: Krittaporntarasee@gmail.com

ส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 4.21$) ด้านเศรษฐกิจชุมชน ($\bar{X} = 4.07$) ด้านการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.02$) ด้านรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{X} = 3.92$) และด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.87$) และ 2) ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล โดยบุคลากรมีข้อเสนอแนะที่สำคัญที่จะนำไปสู่บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ตามแนวคิดเชิงนโยบาย ที่เป็นรากฐานในการยกระดับ ภาวะผู้นำเชิงธรรมาภิบาล ดังนี้ 1) การยกระดับสมรรถนะเชิงกฎหมาย 2) ความเป็นเลิศในการวางแผน 3) การกำกับดูแลเชิงรุก 4) การบริหารที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง 5) การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร 6) ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ 7) การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ 8) การขับเคลื่อนนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่นในการตอบสนองความต้องการในด้านการพัฒนาท้องถิ่นโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชนเป็นสำคัญ

คำสำคัญ: การพัฒนาท้องถิ่น, บทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล, แนวทางในการพัฒนา

Abstract

This research aims to (1) examine the perceptions of personnel toward the roles of Subdistrict Administrative Organization (SAO) chiefs in local development in Mueang District, Roi Et Province, and (2) propose guidelines for enhancing the roles of SAO chiefs in promoting local development. The study population consisted of SAO personnel in Mueang District, Roi Et Province. A total sample of 150 participants was determined using Taro Yamane's formula. Data were collected through questionnaires and analyzed using a statistical software package to calculate percentages, means, and standard deviations. The research findings revealed that the overall perceptions of personnel toward the roles of SAO chiefs across six dimensions were at a high level ($\bar{X} = 4.07$). Ranked from highest to lowest mean scores, the results were as follows: infrastructure development ($\bar{X} = 4.26$), promotion of quality

of life ($\bar{x}$ = 4.21), community economy ($\bar{x}$ = 4.07), education, culture, traditions, and local wisdom ($\bar{x}$ = 4.02), maintenance of public order and disaster prevention ($\bar{x}$ = 3.92), and natural resources and environmental management ($\bar{x}$ = 3.87). The study also proposed guidelines for strengthening the roles of SAO chiefs in local development, emphasizing policy-oriented approaches that foster governance-based leadership. Key recommendations include: (1) enhancing legal competency, (2) achieving excellence in planning, (3) promoting proactive supervision, (4) adopting citizen-centered administration, (5) encouraging personnel participation, (6) ensuring transparency and accountability, (7) advancing strategic communication, and (8) driving innovation for local development that responds effectively to community needs while prioritizing the public interest.

Keywords: Local Development; The Role of the Chief Executive of the Subdistrict Administrative Organization, Developmental Guidelines

บทนำ

องค์การบริหารส่วนตำบลเป็นหน่วยการบริหารราชการส่วนท้องถิ่น มีฐานะเป็นนิติบุคคลและราชการส่วนท้องถิ่น จัดตั้งขึ้นตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 ซึ่งมีผลใช้บังคับตั้งแต่วันที่ 2 มีนาคม 2538 และมีฉบับแก้ไขเพิ่มเติมในเวลาต่อมา พระราชบัญญัติฉบับนี้ได้ส่งผลให้มีการกระจายอำนาจสู่องค์กรประชาชนในระดับตำบลอย่างมากโดยได้ยกฐานะสภาตำบลซึ่งมีรายได้ตามเกณฑ์คือ มีรายได้ไม่รวมเงินอุดหนุน ในปีงบประมาณที่ล่วงมาติดต่อกัน 3 ปี เฉลี่ยไม่ต่ำกว่าปีละหนึ่งแสนห้าหมื่นบาท ขึ้นเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล กล่าวได้ว่าการจัดตั้งองค์การบริหารส่วนตำบลนี้เป็นผลผลิตหนึ่งของกระแสของสังคมที่ต้องการจะปฏิรูปการเมือง ดังนั้นองค์การบริหารส่วนตำบลจึงเป็นมิติหนึ่งของความพยายามในการปฏิรูปการเมืองโดยการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบล มีความสำคัญต่อท้องถิ่นเป็น

อย่างมาก เพราะเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นที่มีขนาดเล็กที่สุด แต่ใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด โดยเฉพาะประชาชนในพื้นที่ชนบท องค์กรการบริหารส่วนร่วมในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย (โกวิทย์ พวงงาม, 2543)

ในการพัฒนาท้องถิ่นมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่ผู้นำจะได้แสดงบทบาทในทุกมิติที่จะนำพาองค์กรไปสู่การพัฒนา ซึ่งการพัฒนาท้องถิ่นในส่วนของอำนาจหน้าที่ของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ภายใต้พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5) พ.ศ. 2546 ตามมาตรา 35/5 กำหนดไว้ดังนี้ 1) กำหนดนโยบายโดยไม่ขัดต่อกฎหมายและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เป็นไปตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ข้อบัญญัติ และนโยบาย 2) สั่ง อนุญาต และอนุมัติเกี่ยวกับราชการขององค์การบริหารส่วนตำบล 3) แต่งตั้งและถอดถอนรองนายกองค์การบริหารส่วนตำบลและเลขานุการนายกองค์การบริหารส่วนตำบล 4) วางระเบียบเพื่อให้งานของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลเป็นไปด้วยความเรียบร้อย 5) รักษาการให้เป็นไปตามข้อบัญญัติขององค์การบริหารส่วนตำบล 6) ปฏิบัติหน้าที่อื่นตามที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัตินี้ และกฎหมายอื่น พร้อมทั้งต้องควบคุมและรับผิดชอบในการบริหารราชการขององค์การบริหารส่วนตำบลตามกฎหมายและเป็นผู้บังคับบัญชาข้าราชการและลูกจ้างองค์การบริหารส่วนตำบล พร้อมทั้งมีสิทธิเข้าประชุมสภา และมีสิทธิแถลงข้อเท็จจริง ตลอดจนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับงานในหน้าที่ของตนต่อที่ประชุม แต่ไม่มีสิทธิออกเสียงลงคะแนน (พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5), 2546) ทั้งนี้ในงานวิจัยได้มุ่งศึกษาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ใน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต 3) ด้านเศรษฐกิจชุมชน 4) ด้านการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) ด้านรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย 6) ด้านทรัพยากร ธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

บทบาทหน้าที่ของผู้นำมีส่วนสำคัญในการนำพาองค์กรไปสู่ความสำเร็จทั้งในด้านการพัฒนาและความเชื่อมั่นที่ผู้ใต้บังคับบัญชาที่มีต่อผู้นำของตนเอง ทั้งนี้ได้กล่าวถึงแนวคิดเกี่ยวกับบทบาท (Role Concept) โดยบรูม และเซลซนิก (Bloom & Selznick, 1977 อ้างถึงใน รุ่งทิวา แสงหิรัญ, 2541) ได้แบ่งบทบาทของผู้นำออกเป็นมิติเชิงโครงสร้างและพฤติกรรม ซึ่งสะท้อนความ

ซับซ้อนของการปฏิบัติหน้าที่ในตำแหน่งทางสังคม มิติเหล่านี้ ได้แก่ 1) บทบาทหน้าที่ตามอุดมคติ (The Socially Prescribed or Ideal Role) มิตินี้คือ บทบาทเชิงบรรทัดฐานซึ่งเป็นชุดของสิทธิอำนาจ และหน้าที่ความรับผิดชอบที่ถูก กำหนดไว้ล่วงหน้า หรือถูกบัญญัติขึ้นตามหลักการและอุดมคติของตำแหน่งทางสังคมนั้น ๆ ถือเป็นความคาดหวังเชิงโครงสร้างในระดับสูงสุด 2) บทบาทหน้าที่ควรกระทำ (The Perceived Role) มิตินี้ คือ บทบาทเชิงอัตวิสัย ซึ่งเป็นความเชื่อมั่น การตีความ หรือการรับรู้ของแต่ละบุคคลที่มีต่อบทบาทหน้าที่ของตนเองในตำแหน่งนั้น ๆ การรับรู้ดังกล่าวอาจเบี่ยงเบน ไปจากบทบาทตามอุดมคติที่กำหนดไว้ เนื่องจากปัจจัยส่วนบุคคล ประสบการณ์ หรือ ค่านิยมเฉพาะตัว ซึ่งนำไปสู่ความแตกต่างของการปฏิบัติหน้าที่ระหว่างบุคคล 3) บทบาทที่กระทำจริง (The Performed Role) มิตินี้ คือ บทบาทเชิงพฤติกรรม ซึ่งหมายถึงการแสดงออกหรือการกระทำตามบทบาทหน้าที่ของผู้หน้าที่เกิดขึ้นจริง โดยเป็นผลลัพธ์สุดท้ายของการผสมผสานระหว่าง บทบาทตามอุดมคติและการรับรู้ส่วนบุคคล อีกทั้งยังถูกปรับเปลี่ยนให้สอดคล้องกับสถานการณ์จริง และความคาดหวังจากภายนอก (External Expectations) ที่มากระทบ กล่าวโดยสรุป บทบาทที่ ผู้นำแสดงออกจริง (The Performed Role) นั้น เป็นปฏิสัมพันธ์ที่ซับซ้อนระหว่าง การกำหนดเชิงโครงสร้าง (Prescribed) และการตีความเชิงปัจเจกบุคคล (Perceived) ซึ่งเป็นกรอบที่สำคัญในการ วิเคราะห์ความสอดคล้อง (Congruence) และความขัดแย้ง (Conflict) ในการปฏิบัติบทบาทของ ผู้นำ.

จากข้อมูลสำนักงานส่งเสริมการปกครองท้องถิ่นจังหวัดร้อยเอ็ด เกี่ยวกับค่านิยม (Value) ที่ว่า “มีอาชีพ คิดอย่างสรรค์ ยึดมั่นธรรมาภิบาล” ประกอบกับ พันธกิจ (Mission) ใน ประเด็นที่ 4) กล่าวว่า การบริหารและพัฒนาทรัพยากรบุคคลของกรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น และองค์กรปกครองท้องถิ่นและองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นทุกประเภททุกระดับให้มีปริมาณและ สมรรถนะที่เพียงพอและสอดคล้องกับความจำเป็นในการขับเคลื่อนยุทธศาสตร์และการรองรับ ภารกิจ การบริการของประชาชน และการพัฒนาสู่การเปลี่ยนแปลง ดังนั้นจะเห็นได้ว่าการพัฒนา บุคลากรเป็นความสำคัญที่จะนำไปสู่การพัฒนาองค์กร อนึ่งหากกล่าวถึงบทบาทผู้นำในการพัฒนา ท้องถิ่น จึงถือได้ว่าเป็นบทบาทที่ต้องบูรณาการทั้งมิติทางการเมือง การบริหารจัดการ และการ

พัฒนาชุมชน เพื่อให้บรรลุเป้าหมายสูงสุดคือ การสร้างท้องถิ่นที่เข้มแข็ง พึ่งพาตนเองได้ และมีคุณภาพชีวิตที่ดีอย่างทั่วถึง

จากเหตุผลที่กล่าวมาข้างต้น ผู้ศึกษาในฐานะที่เป็นผู้ปฏิบัติงานในองค์การบริหารส่วนตำบล และเป็นนักวิชาการ มีความสนใจที่จะศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบลที่มาต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น เพื่อนำผลการวิจัยไปใช้เป็นข้อเสนอแนะในการพัฒนาบทบาทของผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่นให้มีประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด
2. เพื่อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

วิธีดำเนินการวิจัย

บทความวิจัยนี้เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ประกอบด้วย

ขอบเขตเนื้อหา

การศึกษาวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยพิจารณาจากกรอบมิติการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสะท้อนถึงขอบเขตและประเภทของภารกิจหลักที่นายกองค์การบริหารส่วนตำบลต้องรับผิดชอบและดำเนินการตามอำนาจหน้าที่ โดยมุ่งศึกษาใน 6 ด้าน ดังนี้ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน 2) ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต 3) ด้านเศรษฐกิจชุมชน 4) ด้านการศึกษาวัฒนธรรมประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น 5) ด้านรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันบรรเทาสาธารณภัยและ 6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

ขอบเขตประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 240 คน โดยกำหนดกลุ่มตัวอย่างใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ บุคลากรขององค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด จำนวนทั้งสิ้น 150 คน โดยกำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้สูตรคำนวณของทาโร ยามาเน่ (Taro Yamane, 1973 อ้างใน นารศรี ไวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี, 2548) ระดับความเชื่อมั่น 95% ความคลาดเคลื่อนที่ยอมรับได้เท่ากับ 5% ใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบหลายขั้นตอน (Multi-stage Sampling) โดยแยกกลุ่มตัวอย่างตามจำนวนตำบลเพื่อให้ได้กลุ่มตัวอย่างครบตามจำนวน

ขอบเขตพื้นที่ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด

เครื่องมือวิจัย คือ แบบสอบถาม ซึ่งแบบสอบถามจะใช้คำถามแบบปลายเปิดและปลายปิดแบ่งแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อมูลผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และระยะเวลาปฏิบัติงาน เป็นแบบสอบถามชนิดตรวจสอบรายการ มีจำนวน 4 ข้อ

ตอนที่ 2 ระดับความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น โดยใช้การวัดแบบ Rating Scales ตามแบบวิธีของ Likert ระดับการวัด 5 ระดับ (ธานินทร์ ศิลป์จารุ, 2555) โดยถือเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

คะแนน 5	หมายถึง	เห็นมากที่สุด
คะแนน 4	หมายถึง	เห็นมาก
คะแนน 3	หมายถึง	เห็นปานกลาง
คะแนน 2	หมายถึง	เห็นด้น้อย
คะแนน 1	หมายถึง	เห็นน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะแนวในการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น

การสร้างเครื่องมือและการหาคุณภาพเครื่องมือ

1. ศึกษาแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องและรายละเอียดของเนื้อหาที่ตรงตามวัตถุประสงค์ของการวิจัย ให้นิยามศัพท์เพื่อนำมาใช้สร้างแบบสอบถาม พร้อมทั้งปรับปรุงแก้ไขแบบสอบถาม

2. การทดสอบความเที่ยงตรง โดยผู้วิจัยได้นำแบบสอบถามที่สร้างและพัฒนาขึ้นเสนอต่อผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 คน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงในด้านเนื้อหา โดยผู้ทรงคุณวุฒิแต่ละท่านพิจารณาลงความเห็นและให้คะแนนโดยเลือกข้อความที่ครอบคลุมตามเนื้อหาและโครงสร้าง ซึ่งมีค่าดัชนีความสอดคล้องของข้อความคำถามกับวัตถุประสงค์ (Item Objective Congruence: IOC) มีค่าไม่ต่ำกว่า 0.5 ขึ้นไป

3. นำแบบสอบถามไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างที่ใกล้เคียงกัน จำนวน 30 คน ในเขตพื้นที่จังหวัดร้อยเอ็ด ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างในการวิจัย

4. นำผลที่ได้มาวิเคราะห์หาความเชื่อมั่น (Reliability) ของแบบสอบถามโดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Alpha coefficient) ตามวิธีของ Cronbach กำหนดค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา ไม่ต่ำกว่า 0.5 มีจำนวนคำถามทั้งหมด 35 ข้อ ได้ค่าความเชื่อมั่น ของแบบสอบถามโดยรวมเท่ากับ 0.770

5. ผู้วิจัยนำแบบสอบถามที่ผ่านการหาความเชื่อมั่นแล้วนำไปจัดพิมพ์แบบสอบถามฉบับสมบูรณ์ แล้วนำไปเก็บรวบรวมข้อมูลกับตัวอย่างจริงต่อไป

การเก็บรวบรวมข้อมูล ผู้วิจัยจะดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอน ดังนี้

1. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง
2. ตรวจสอบแบบสอบถามที่ได้รับกลับคืนมาและนำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาบันทึกลงคอมพิวเตอร์ เพื่อทำการวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล ผู้วิจัยจะนำข้อมูลทั้งหมดมาจัดหมวดหมู่และบันทึกคะแนนแต่ละข้อในรูปแบบรหัส (Coding Form) หลังจากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดไปวิเคราะห์ ด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปเพื่อทดสอบสมมุติฐานที่สร้างขึ้น โดยวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์เพื่ออธิบายข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม โดยใช้สถิติ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์ระดับความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น วิเคราะห์ด้วยสถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) แล้วนำค่าที่ได้มาแปลผล โดยกำหนดช่วงความกว้างของอันตรภาคชั้นเพื่อแปลความหมาย ดังนี้ (บุญชม ศรีสะอาด, 2554)

ค่าเฉลี่ย	4.51-5.00	หมายถึง	เห็นมากที่สุด
ค่าเฉลี่ย	3.51-4.50	หมายถึง	เห็นงานมาก
ค่าเฉลี่ย	2.51-3.50	หมายถึง	เห็นปานกลาง
ค่าเฉลี่ย	1.51-2.50	หมายถึง	เห็นน้อย
ค่าเฉลี่ย	1.00-1.50	หมายถึง	เห็นน้อยที่สุด

3. ข้อเสนอแนะแนวในการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น วิเคราะห์ข้อมูลโดยวิธีการพรรณนาเพื่อสรุปข้อมูลข้อเสนอแนะต่าง ๆ

สรุปผลการวิจัย

1. ความคิดเห็นของบุคลากรที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด พบว่า

ผลศึกษาข้อมูลทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ข้อมูลของผู้ตอบแบบสอบถาม พบว่า 1) ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เป็นเพศหญิง 2) มีอายุในช่วงระหว่าง 30-40 ปี รองลงมาอายุระหว่าง 41-50 ปี 3) การศึกษาในระดับปริญญาตรี รองลงมาระดับปริญญาโท 4) มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 11-20 ปี รองลงมา มีระยะเวลาในการปฏิบัติงาน 5-10 ปี

ตารางที่ 1 ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของความคิดเห็นของบุคลากรเกี่ยวกับบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม

ข้อที่	รายการคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
1	ด้านโครงสร้างพื้นฐาน	4.26	0.52	มาก

ข้อที่	รายการคำถาม	$\bar{X}$	S.D.	แปลผล
2	ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต	4.21	0.53	มาก
3	ด้านเศรษฐกิจชุมชน	4.07	0.55	มาก
4	ด้านการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น	4.02	0.56	มาก
5	ด้านรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันบรรเทาสาธารณภัย	3.92	0.64	มาก
6	ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม	3.87	0.69	มาก
	รวม	4.07	0.58	มาก

จากตารางที่ 1 พบว่าบุคลากรมีความเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยภาพรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมากทุกด้าน คือ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.26$) 2) ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 4.21$) 3) ด้านเศรษฐกิจชุมชน ($\bar{X} = 4.07$) 4) ด้านการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.02$) 5) ด้านรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{X} = 3.92$) และ 6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ

2. ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยบุคลากรได้เสนอข้อมูลดังนี้

2.1 มีองค์ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น

2.2 กำหนดนโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่นำไปสู่การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย

2.3 มีความรู้ความสามารถและทักษะในการกำกับ ดูแล ควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานให้เป็นไปตามระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ

2.4 ตอบสนองความต้องการในด้านการพัฒนาท้องถิ่นโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน

2.5 เปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นและการตัดสินใจ

2.6 บริหารงานด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้

2.7 การสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน

2.8 ส่งเสริมสนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น

อภิปรายผลการวิจัย

จากผลการศึกษาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบล อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด มีประเด็นที่จะนำมาอภิปรายผลดังนี้

1. บุคลากรมีความคิดเห็นเกี่ยวกับบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบล ในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด ทั้ง 6 ด้าน มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน เรียงลำดับค่าเฉลี่ยจากมากไปหาน้อย คือ 1) ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ($\bar{X} = 4.26$) 2) ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต ($\bar{X} = 4.21$) 3) ด้านเศรษฐกิจชุมชน ($\bar{X} = 4.07$) 4) ด้านการศึกษา วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น ($\bar{X} = 4.02$) 5) ด้านรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ($\bar{X} = 3.92$) และ 6) ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ($\bar{X} = 3.87$) ตามลำดับ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุสุดา โภคานิษฐ์ และกิฬา หนูยศ (2560) พบว่าความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียในการพัฒนาท้องถิ่น อยู่ในระดับมากเช่นกัน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงานมีความคิดเห็นว่ายนายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทและหน้าที่ความรับผิดชอบในการพัฒนาท้องถิ่นเพื่อภารกิจในการดูแลความเป็นอยู่ของประชาชนในพื้นที่อันจะเป็นการแสดงถึงภาวะของความเป็นผู้นำของนายกสำหรับความรับผิดชอบ ตามบทบาทและหน้าที่ที่ได้รับมอบหมายในการทำงานด้านต่าง ๆ โดยแบ่งเป็นรายด้านในการนำมาอภิปรายผลตามลำดับดังนี้

1.1 ด้านโครงสร้างพื้นฐาน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.26$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า พนักงานเห็นถึงการดำเนินงานของนายกในด้านการกำหนดนโยบาย การกำกับดูแล พร้อมทั้งการเอาใจใส่เกี่ยวกับโครงการด้านการพัฒนาโครงสร้างพื้นฐานให้กับประชาชนในพื้นที่ โดยการพัฒนาทั้งระบบไฟฟ้า น้ำประปา การปรับปรุงถนน และการพัฒนาผังเมืองเพื่อให้ครอบคลุมการให้บริการประชาชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุสุดา โภคานิตย์ และกัฬษา หนูยศ (2560) พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมาก เกี่ยวกับด้านโครงสร้างพื้นฐานในการที่นายกจัดให้มีถนนลาดยางในพื้นที่ โดยการจัดทำเป็นถนนคอนกรีต รวมถึงมีถนนหินคลุก และมีการดำเนินการจัดทำโครงการบริการสาธารณะเพื่อประชาชนอันจะเป็นการดำเนินการที่ทำให้ครบถ้วนทุกภารกิจ และเกี่ยวกับการบริหารจัดการให้มีระบบน้ำประปาภายในหมู่บ้านอย่างทั่วถึง

1.2 ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.21$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงานมีความคิดเห็นว่ายานายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีหน้าที่ในการส่งเสริมพร้อมทั้งในการให้การสนับสนุนจัดทำโครงการด้านในด้านต่าง ๆ เกี่ยวกับการส่งเสริมและการพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกกลุ่มเริ่มต้นจากกลุ่มเด็กเล็ก กลุ่มนักเรียน-นักศึกษา กลุ่มวัยทำงาน รวมไปถึงกลุ่มผู้สูงอายุในการดูแลสุขภาพและสุขภาพจิตของประชาชนเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดีและมีความสุข ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทวกร แก้วเพ็ญศรี และผิน ปานขาว (2564) พบว่าบทบาทการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในการดูแลประชาชนให้มีสภาพสังคม มีสุขภาพกาย สุขภาพใจที่สมบูรณ์มีความสุข ปลอดภัยชีวิตและทรัพย์สิน อยู่กันอย่างสงบสุข จำกัดแหล่งอบายมุขของท้องถิ่น

1.3 ด้านเศรษฐกิจชุมชน พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงานมีความคิดเห็นว่ายานายกองค์การบริหารส่วนตำบล มีบทบาทในการส่งเสริมและให้การสนับสนุนการพัฒนาอาชีพให้กับประชาชน โดยมีโครงการส่งเสริมอาชีพของคนในชุมชนเพื่อการสร้างรายได้ให้กับประชาชน พร้อมทั้งมีการจัดหาแหล่งทุนมาให้สนับสนุนสำหรับการเริ่มต้นในการประกอบอาชีพของประชาชน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเกตุสุดา โภคานิตย์ และกัฬษา หนูยศ (2560) พบว่า นายกองค์การบริหารส่วนตำบลมีบทบาทในการดำเนินการส่งเสริมและให้การสนับสนุนประชาชนมีส่วนร่วมในกระบวนการจัดทำแผนงานเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น และมีแนวทาง

ในการส่งเสริมเกี่ยวกับการลงทุนพร้อมทั้งแสวงหาแหล่งเงินทุน พร้อมทั้งมีการดำเนินการสนับสนุนในภาคของอุตสาหกรรมครัวเรือน และส่งเสริมให้ชุมชนมีการพัฒนาชุมชนเป็นแหล่งท่องเที่ยวเพื่อสร้างรายได้ให้กับชุมชน

1.4 ด้านการศึกษา วัฒนธรรมประเพณีและภูมิปัญญาท้องถิ่น พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.07$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงานมีความคิดเห็นว่าคุณงศ์การบริหารส่วนตำบลมีส่วนสำคัญในการเป็นผู้นำในการอนุรักษ์สืบสานพร้อมทั้งยังจัดงบประมาณในการดำเนินโครงการส่งเสริมประเพณีและวัฒนธรรมในชุมชนท้องถิ่น อีกทั้งยังได้ร่วมมือกับสถาบันการศึกษาในเขตพื้นที่ในการส่งเสริมให้มีการเรียนการสอนในหลักสูตรประเพณีและวัฒนธรรมท้องถิ่น รวมไปถึงมีกระบวนการในการจัดเก็บรวบรวมข้อมูลที่มีความเกี่ยวข้องกับภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่น เพื่อเป็นการสืบสานและการต่อยอดที่จะนำไปสู่การส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ภานุวัฒน์ กิตติกรวรรณท์ รัตนพิมลพลแสน และคณะ (2566) พบว่าการจัดการความรู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่นมีกระบวนการทั้งหมด 7 ขั้นตอน ซึ่งสะท้อนถึงวิธีการและแนวทางในการจัดการความรู้ภูมิปัญญาในชุมชนเพื่อส่งเสริมและสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นให้คงอยู่กับชุมชนต่อไป

1.5 ด้านรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงานมีความคิดเห็นว่าคุณงศ์การบริหารส่วนตำบล มีส่วนสำคัญในการส่งเสริมบทบาทของคนในชุมชนในการแสดงออกในเชิงสร้างสรรค์ในด้านความเป็นจิตอาสา ร่วมกันในการพัฒนาชุมชน โดยการจัดโครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับการรักษาความปลอดภัยของประชาชนในชุมชน พร้อมทั้งการส่งเสริมสนับสนุนให้มีการอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยภายในชุมชน อาทิเช่น โครงการอบรมด้านอัคคีภัยเบื้องต้นและแผนอพยพหนีไฟ โครงการฝึกซ้อมแผนป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย และโครงการฝึกซ้อมดับเพลิงและกู้ภัยในสถานการณ์ฉุกเฉิน ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของพงศ์ศักดิ์ ศิริกาญจนรักษ์ (2553) พบว่า ด้านการจัดระเบียบชุมชน สังคมและรักษาความสงบเรียบร้อย ประชาชนมีความคิดเห็นในทางที่ดีเกี่ยวกับการจัดโครงการฝึกอบรมโครงการการป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยของชุมชน

1.6 ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม พบว่า อยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.87$) ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าพนักงานมีความคิดเห็นว่าคุณงศ์การบริหารส่วนตำบลมีการจัดกิจกรรม

เกี่ยวกับส่งเสริมและสนับสนุนการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมในช่วงต่าง ๆ พร้อมทั้งมีบทบาทในการสนับสนุนให้ประชาชนในพื้นที่ปลูกต้นไม้และทำการเกษตรตามหลักการของปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง อีกทั้งการดูแลรักษาสิ่งแวดล้อมและการจัดตกแต่งสถานที่ของหน่วยงานให้ร่มรื่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของเทวกร แก้วเพ็ญศรี และผิน ปานขาว (2564) พบว่า บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลจัดให้มีถังขยะรองรับขยะมูลฝอยอย่างพอเพียงและมีการจัดเก็บขยะมูลฝอย ส่งเข้าทำลายด้วยระบบการฝังกลบไม่มีขยะตกข้าง พร้อมทั้งมีการจัดการจัดการขยะในชุมชน อีกทั้งในด้านการดูแลและรักษาสิ่งแวดล้อมและสภาพภูมิทัศน์ภายในเขตองค์การบริหารส่วนตำบลให้มีความสะอาดเป็นระเบียบเรียบร้อยสวยงาม

2. ข้อเสนอแนะแนวทางในการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษา : อำเภอเมือง จังหวัดร้อยเอ็ด โดยบุคลากรมีข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการพัฒนาบทบาทของนายกองค์การบริหารส่วนตำบลในการพัฒนาท้องถิ่น ด้านมีองค์ความรู้เกี่ยวกับระเบียบ ข้อบังคับ กฎหมาย ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่น ด้านกำหนดนโยบาย แผนพัฒนาองค์การบริหารส่วนตำบล ที่นำไปสู่การจัดทำข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย ด้านมีความรู้ความสามารถและทักษะในการกำกับ ดูแล ควบคุมและตรวจสอบการปฏิบัติงานของพนักงานให้เป็นไปตามระเบียบ และข้อบังคับของทางราชการ ด้านตอบสนองความต้องการในด้านการพัฒนาท้องถิ่นโดยคำนึงถึงประโยชน์สูงสุดของประชาชน ด้านเปิดโอกาสให้พนักงานเข้ามามีส่วนร่วมในการเสนอแนะความคิดเห็นและการตัดสินใจ ด้านบริหารงานด้วยความโปร่งใสและสามารถตรวจสอบการปฏิบัติงานได้ ด้านการสื่อสารเพื่อสร้างความเข้าใจในการปฏิบัติงาน และด้านส่งเสริมสนับสนุนความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ในการสร้างนวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของราเชนทร์ นพณัฐวงศกร (2561) พบว่า ภาวะผู้นำในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น ขององค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่งในจังหวัดปทุมธานี มีดังนี้ ด้านการสร้างจุดยืนและอุดมการณ์แน่วแน่ของตนเอง ด้านการสื่อสารให้ผู้อื่นเข้าใจได้ครบถ้วน ด้านการเรียนรู้ตนเอง โดยการฝึกฝนความอดทน อดกลั้น และพัฒนามนุษย์สัมพันธ์ ด้านการศึกษาหาความรู้ใหม่ ๆ และความรู้กับสิ่งที่เกี่ยวข้องกับงานให้มากที่สุด ด้านการเปิดโอกาสให้ผู้ใต้บังคับบัญชา เข้ามามีส่วนร่วมในการพิจารณาและตัดสินใจ ด้านการพัฒนาความคิดให้เป็นระบบระเบียบ จนสามารถแก้ปัญหา

ต่าง ๆ ได้ในทันที ด้านการสร้างแนวความคิดที่แตกต่าง แต่เป็นความจริง และสามารถใช้ได้จริง และด้านการให้คำปรึกษาแก่ผู้ได้บังคับบัญชา และสอดคล้องกับงานวิจัยของพงษ์เมธิ ไซยศรีทา (2566) ได้ทำการศึกษาเรื่อง ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าสู่การเมืองของสตรี ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ พบว่า ผู้นำต้องมีความรู้ความสามารถและทักษะในการมีบุคลิกภาพที่ดี มีการวางตัวที่เหมาะสมพูดจาไพเราะ พร้อมทั้งต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต กล้าตัดสินใจ มีสติปัญญาและรอบรู้ สร้างความเชื่อมั่นและรู้จุดมุ่งหมายและแนวทางที่จะนำองค์กรให้ได้รับการพัฒนา

องค์ความรู้ใหม่

มิติบทบาทที่เด่นชัด ลำดับความสำคัญเชิงกลยุทธ์: บทบาทที่บุคลากรมีความเห็นในระดับสูงสุดคือ ด้านโครงสร้างพื้นฐาน และ ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต ซึ่งบ่งชี้ว่า นายกองการบริหารส่วนตำบล ได้ให้ความสำคัญกับการตอบสนองต่อความต้องการพื้นฐานและยกระดับความเป็นอยู่ที่ดีของประชาชนในพื้นที่เป็นอันดับแรก ซึ่งสอดคล้องกับหลักการของการจัดการบริการสาธารณะท้องถิ่น (Local Public Service Management) มิติที่ต้องเร่งรัดการพัฒนาบทบาทที่บุคลากรมีความเห็นในระดับต่ำที่สุด คือ ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม และด้านรักษาความสงบเรียบร้อยและป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ผลการศึกษานี้เป็นชี้ให้เห็นถึงความจำเป็นเร่งด่วนในการยกระดับขีดความสามารถและบูรณาการการดำเนินงานในประเด็นด้านความยั่งยืนทางสิ่งแวดล้อมและความมั่นคงปลอดภัยของชุมชน ซึ่งถือเป็นมิติที่มีความซับซ้อนและต้องอาศัยการกำกับดูแลเชิงนโยบายที่เข้มข้น

ประเด็นข้อเสนอแนะของบุคลากรได้นำไปสู่บทบาทของนายกองการบริหารส่วนตำบลแนวทางในการพัฒนาท้องถิ่น ตามแนวคิดเชิงนโยบาย ที่เป็นรากฐานในการยกระดับ ภาวะผู้นำเชิงธรรมาภิบาล ดังนี้

1. การยกระดับสมรรถนะเชิงกฎหมาย : ผู้นำท้องถิ่นต้องมีการสั่งสมและปรับปรุงองค์ความรู้เชิงระเบียบปฏิบัติ (Regulatory Knowledge) เกี่ยวกับกฎหมายและข้อบังคับที่

เกี่ยวข้องกับการพัฒนาท้องถิ่นอย่างต่อเนื่อง เพื่อให้การบริหารราชการเป็นไปอย่างถูกต้องและโปร่งใส

2. ความเป็นเลิศในการวางแผน : ผู้นำต้องมีความสามารถในการ กำหนด ยุทธศาสตร์และนโยบาย ที่ชัดเจน โดยมีการเชื่อมโยงระหว่างแผนพัฒนา อบต. เข้ากับการจัดทำ ข้อบัญญัติงบประมาณรายจ่าย เพื่อให้มั่นใจได้ว่าทรัพยากรทางการเงินจะถูกจัดสรรไปตามวิสัยทัศน์ ที่กำหนดไว้อย่างมีประสิทธิภาพ

3. การกำกับดูแลเชิงรุก : บทบาทของผู้นำควรครอบคลุมถึง การกำกับ ดูแล และ ตรวจสอบ การปฏิบัติงานของบุคลากรอย่างเข้มงวด เพื่อควบคุมให้การบริหารงานเป็นไปตาม มาตรฐานทางราชการและสร้างความเชื่อมั่นต่อสาธารณะ

4. การบริหารที่เน้นประชาชนเป็นศูนย์กลาง : การตัดสินใจและกิจกรรมการ พัฒนาท้องถิ่นต้องตั้งอยู่บนหลักการของการ ตอบสนองความต้องการของประชาชน โดยพิจารณา ถึง ประโยชน์สูงสุดของสาธารณะเป็นตัวขับเคลื่อนหลัก

5. การส่งเสริมการมีส่วนร่วมของบุคลากร : ผู้นำควรสร้างวัฒนธรรมองค์กรที่เปิด โอกาสให้พนักงาน มีส่วนร่วมในการตัดสินใจเชิงกลยุทธ์ ซึ่งจะนำไปสู่การยอมรับนโยบายและการ เพิ่มความรู้สึกเป็นเจ้าของในการกิจขององค์กร

6. ความโปร่งใสและตรวจสอบได้ : การบริหารงานต้องตั้งอยู่บนหลักการของ ความโปร่งใส และการเปิดให้มีการตรวจสอบการปฏิบัติงานได้ (Check and Balance) เพื่อป้องกันการ ททุจริตและเสริมสร้างความน่าเชื่อถือขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

7. การสื่อสารเชิงกลยุทธ์ : การสร้างความเข้าใจร่วมกัน ในการปฏิบัติงานผ่านการ สื่อสารที่ชัดเจนและมีประสิทธิผล เป็นปัจจัยสำคัญในการลดความขัดแย้งและเพิ่มประสิทธิภาพการ ทำงานร่วมกัน

8. การขับเคลื่อนนวัตกรรม : บทบาทของผู้นำต้องขยายไปสู่การ ส่งเสริมความคิด ริเริ่มสร้างสรรค์ และสนับสนุนการสร้าง นวัตกรรมเพื่อการพัฒนาท้องถิ่น ซึ่งเป็นกลไกสำคัญในการ เพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันและการแก้ไขปัญหาในรูปแบบใหม่ ๆ

ข้อเสนอแนะ

จากผลการวิจัย ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะ ดังนี้

ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้ประโยชน์

นายกองค์การบริหารส่วนตำบลสามารถนำองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย ดังกล่าวนำไปใช้ในการดำเนินการในการพัฒนาท้องถิ่น ในประเด็นดังนี้

1. ด้านโครงสร้างพื้นฐาน ควรส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณพร้อมทั้งส่งเสริมให้บุคลากรปฏิบัติงานอย่างเต็มความสามารถ ในการดำเนินการพัฒนาทั้งระบบไฟฟ้า น้ำประปา การปรับปรุงถนน และการพัฒนาผังเมืองเพื่อให้ครอบคลุมการให้บริการประชาชนในด้านโครงสร้างพื้นฐาน
2. ด้านส่งเสริมพัฒนาคุณภาพชีวิต ควรส่งเสริมและสนับสนุนในการดำเนินงานโครงการที่เกี่ยวกับการส่งเสริมและพัฒนาคุณภาพชีวิตของประชาชนในทุกช่วงวัยตั้งแต่เด็กเล็กไปจนถึงวัยผู้สูงอายุ ในการดูแลสุขภาพกายและสุขภาพจิตของประชาชนเพื่อให้ประชาชนอยู่ดีกินดี และมีความสุขและให้ประชาชนเข้ามา มีส่วนร่วมในการพัฒนาคุณภาพชีวิตของตนเองเพิ่มขึ้น
3. ด้านเศรษฐกิจชุมชน ควรส่งเสริมและสนับสนุนงบประมาณและบุคลากรที่เกี่ยวข้องในการพัฒนาท้องถิ่นในการให้ความรู้กับประชาชนในการพัฒนาอาชีพโดยการตั้งกลุ่มเกษตรกร หรือกลุ่มวิสาหกิจชุมชน ในด้านต่าง ๆ พร้อมทั้งมีการจัดหาแหล่งทุนมาให้สนับสนุนสำหรับการเริ่มต้นในการประกอบอาชีพของประชาชน
4. ด้านการศึกษา วัฒนธรรม ประเพณี และภูมิปัญญาท้องถิ่น ควรให้การส่งเสริมและสนับสนุนทั้ง งบประมาณและบุคลากรในการปฏิบัติงานด้านการอนุรักษ์และสืบสานประเพณี และวัฒนธรรมในชุมชนท้องถิ่น โดยความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการทำงานร่วมกันในการจัดเก็บ และรวบรวมข้อมูลภูมิปัญญาและวัฒนธรรมของท้องถิ่นเพื่อเป็นการส่งต่อจากรุ่นสู่รุ่นสืบไป
5. ด้านรักษาความสงบเรียบร้อย และป้องกันบรรเทาสาธารณภัย ควรส่งเสริมและสนับสนุน ให้บุคลากรพร้อมทั้งประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการฝึกอบรมอาสาสมัครป้องกันภัยฝ่ายพลเรือน (อปพร.) หรือหลักสูตรอื่น ๆ ในการสร้างความรู้ความเข้าใจในบทบาทและหน้าที่ในการรักษาความสงบเรียบร้อยของชุมชนและการเฝ้าระวังเหตุการณ์ต่าง ๆ ของการป้องกันและ

บรรเทาสาธารณภัยภายในชุมชน พร้อมทั้งยังได้เข้ามาช่วยในการเป็นจิตอาสาในการร่วมพัฒนาท้องถิ่น

6. ด้านทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม ควรส่งเสริมและสนับสนุนให้บุคลากรในการจัดทำโครงการด้านการปลูกจิตสำนึกในการอนุรักษ์และฟื้นฟูทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมให้กับประชาชนทุกคนได้ตระหนักถึงการร่วมกันการขับเคลื่อนการทำงานจากทุกภาคส่วนเพื่อประโยชน์ของคนในการอนุรักษ์และวางแผนทรัพยากรธรรมชาติในท้องถิ่นของตนเองให้คงอยู่กับชุมชน

เอกสารอ้างอิง

- เกตุสุดา โภคานิตย์และกัฬา หนุยศ (2560). บทบาทผู้นำในการพัฒนาท้องถิ่น กรณีศึกษานายกองค์การบริหารส่วนตำบลนาเสียว อำเภอเมือง จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารสันติศึกษาปริทรรศน์ มจร*, 5(พิเศษ), 66-76.
- โกวิทย์ พวงงาม (2543). *การปกครองท้องถิ่นไทย : หลักการและมิติใหม่ในอนาคต*. วิญญูชน.
- เทวกร แก้วเพ็ญศรี และผิน ปานขาว. (2564). บทบาทการพัฒนาท้องถิ่นขององค์การบริหารส่วนตำบลหนองขาม อำเภอแก้งคร้อ จังหวัดชัยภูมิ. *วารสารวิทยาลัยนครราชสีมา*, 15(1), 144-158.
- ธานินทร์ ศิลป์จารุ. (2555). *การวิจัยและวิเคราะห์ข้อมูลทางสถิติด้วย SPSS และ AMOS*. (พิมพ์ครั้งที่ 13). บิสซิเนสอาร์แอนด์.
- นราศรี ไวยวนิชกุล และชูศักดิ์ อุดมศรี. (2548). *ระเบียบวิจัยธุรกิจ*. (พิมพ์ครั้งที่ 15). จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย.
- บุญชม ศรีสะอาด. (2554). *หลักการวิจัยเบื้องต้น*. (พิมพ์ครั้งที่ 9). สุวีริยาสาส์น.
- พงศ์ศักดิ์ ศิริกาญจนรักษ์ (2553). *ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อบทบาทของนายกเทศมนตรีตำบลนามน อำเภอนามน จังหวัดกาฬสินธุ์*. [การศึกษาค้นคว้าอิสระระดับปริญญาโทไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม.

- พงษ์เมธิ์ ไชยศรีหา (2566). ปัจจัยที่ส่งผลต่อการเข้าสู่การเมืองของสตรี ในองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นพื้นที่ในจังหวัดภาคตะวันออกเฉียงเหนือ. *วารสารวิชาการและวิจัย มหาวิทยาลัยภาคตะวันออกเฉียงเหนือ*, 13(4), 1-15.
- พระราชบัญญัติสภาพัฒนาการและองค์การบริหารส่วนตำบล (ฉบับที่ 5). (2546, 22 ธันวาคม). *ราชกิจจานุเบกษา*. เล่มที่ 120 ตอนที่ 124ก, หน้า 16-37.
- ภาณุวัฒน์ กิตติกรวรรณท์ รัตนพิมลพลแสน และคณะ. (2566). การจัดการความรู้ภูมิปัญญาและวัฒนธรรมท้องถิ่น กรณีศึกษา : ประเพณีบุญบั้งไฟ ตำบลดอนยาวใหญ่ อำเภอโนนแดง จังหวัดนครราชสีมา. *วารสาร Journal of Modern Learning Development*, 8(11), 325-337.
- ราเชนทร์ นพณัฐวงศกร (2561). ภาวะผู้นำในการบริหารงานปกครองส่วนท้องถิ่น กรณีศึกษา : องค์การบริหารส่วนตำบลแห่งหนึ่ง ในจังหวัดปทุมธานี. *วารสารการเมือง การบริหาร และกฎหมาย*, 10(3), 139-156.
- รุ่งทิวา แสงหิรัญ. (2541). *บทบาทของผู้นำสตรีทางการเมืองในเขตกรุงเทพมหานคร*. [ภาคนิพนธ์ระดับปริญญาโทไม่ได้ตีพิมพ์]. มหาวิทยาลัยเกษมบัณฑิต.